

Juhász Gyula:

A Fekete Mária

*Ősi templom árnyas szögletében
Századoknak füstje és pora
Lassan lepte be s ő mély sötétben
Néz jövőbe hét törrel szívében:
Magyarok Asszonya.*

*Háború és béke váltakoztak
És jött és ment nemzetek sora,
Nyarak búzát, telek havat hoztak,
Ő csak nézett, a Fiát karolva:
Magyarok Asszonya.*

*Hű zarándok messze, messze tájról,
A lábain országút pora,
Vigaszt várva hozzájött s a távol
Multakból gyászt s jó reményt világol:
Magyarok Asszonya.*

*S jöttem én is, e szomorú öltő
Bús magyarja, hű zarándoka,
Mit adhatnék, csüggedt, árva költő:
E dalt hozom, mint könnyét a felhő,
Te feketén is vigaszt derengő:
Magyarok Asszonya!*

Előd Marcel:

Csoda a Piave partján

(Naplóm, 1918 július...)

... A véres éjszakák már mögöttem maradtak; ezer halálból megmentett az Isten. S az Anyám imája... Sok borzalmast láttam s végigéltem sok felemelőt, magasztost.

Mikor június 23-án éjjel, órával a kezemben vártam, míg a másodpercmutató a 60-asra ér s a pergőtűz feldübörög s végigviharzik egy százkilométeres fronton, hogy emberi testeket freccsentsen szét, hősín menyasszonyi fáty-

lakat fessen feketére, anyákat borítson gyászba, s édes kicsi gyermekeket tegyen éhező árvákká, olyan szorongó érzés gyötört, mint a halálraítéltet, aki az utolsó pillanatban is még várja a kegyelmet hozó fehér kendőt... Előre látam és éreztem a nagy haláltánc orgiáját s úgy szerettem volna s úgy vártam, hogy megnyílik az Ég, feltűnik rajta a Kereszt, a Galamb, a Pálma, vagy más béke-szimbólum, vagy hogy a Piave hullámaiból kiemelkedik egy szellemkéz s meglobogtat az éjben egy sugárzó, fehér felhőkendőt s visszatartja még az utolsó percben a — vérontást: «Emberek, megálljatok! Elég volt már a vérből!» De — hiába. Nem jött a csoda. Napokig rengett a Föld az ezernyi ágyútitán mennydörgésétől, a vér patakokban ömlött, a hullákat sárba taposták s a Piave ember-roncsokat sodorva harsogott versenyt a nagy csatazajjal!

Most már újra elcsendesedett minden, a kilenc nagy csata-nap után, de én még mindig hallani vélem a dübörgést, robbanást, halálhörgést... S a sötétség beálltával a szembenállók mindkét partról, fényszóró-szemeikkel végig révedeznek a vértől csatáros, hulláktól terhes Piaven, aztán megállnak, egymásra néznek, merően, farkas-szemet... Ó, ebben annyi néma, kölcsönös szemrehányás van! Vagy talán csak én látom így? Mintha csak azt mondanák a nagy hősi torna és szomorú tor után: Látod, látod ellenség-felebarát! Aztán vörös és fehér rakéták szállnak-hullnak, titokzatos ákombákomot rajzolva az éj fekete lapjára... Talán azt írják ezek az egymásba hurkolódó fényívek is: Ne ölj!

Rövid időre tartalékban vagyunk Oderzoban. Az Angelotti-villa kertjében virágzik a csodás Agave. A halvány húsú, nagy szirmok